

Sygn. akt: II AKa 392/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie	SSA Piotr. Pośpiech SSA Robert Kirejew (spr.)
Protokolant	Magdalena Baryła

przy udziale **Prokuratora Prok. Apel. Andrzeja Kuklisa**

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2013 roku sprawy

skazanego R. P.s. M.i Z.

ur. (...) w B.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku - Białej

z dnia 20 czerwca 2013 roku, sygn. akt. III K 10/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje

Sądowi Okręgowemu w Bielsku – Białej do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II AKa 392/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej wyrokiem łącznym z dnia 20 czerwca 2013 r., sygn. akt III K 10/13, wydanym w stosunku do skazanego R. P., na mocy art. 569 § 2 k.p.k. oraz art. 91 § 2 k.k. i 86 § 1 k.k. połączył wymierzone skazanemu jednostkowe kary pozbawienia wolności:

- w wymiarze 1 roku, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Ż.z dnia 16 grudnia 2004 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w czerwcu 2001 r.;
- w wymiarze 2 lat, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w W.z dnia 26 października 2006 r., sygn. akt (...), za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnionych 15 stycznia 2001 r.;

- w wymiarze 1 roku, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w B.z dnia 18 października 2005 r., sygn. akt (...), za ciąg czterech przestępstw z art. 291 § 1 k.k. popełnionych w 2003 r.;

przy czym kary te objęte były wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Węgrowie z dnia 5 marca 2008 r., sygn. akt II K 207/07, którym wymierzono R. P.karę łączną 3 lat pozbawienia wolności odbytą w dniach od 21 lipca 2001 r. do 25 stycznia 2002 r. oraz od 27 stycznia 2006 r. do 23 lipca 2008 r.

- a także w wymiarze 8 lat, orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w B.z dnia 28 lutego 2011 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. popełnione w dniu 4 maja 2003 r., na poczet której zaliczono okresy tymczasowego aresztowania w dniach od 18 lutego 2004 r. do 27 stycznia 2006 r. oraz od 23 lipca 2008 r. do 21 stycznia 2009 r.

i wymierzył skazanemu karę łączną 10 lat pozbawienia wolności. Na mocy art. 577 k.p.k. i art. 63 § 1 k.k. na poczet tej kary zaliczono okresy rzeczywistego pozbawienia wolności skazanego R. P.w dniach od 21 lipca 2001 r. do 25 stycznia 2002 r. oraz od 27 stycznia 2006 r. do 23 lipca 2008 r., a także w dniach od 18 lutego 2004 r. do 27 stycznia 2006 r. oraz od 23 lipca 2008 r. do 21 stycznia 2009 r. oraz od 4 maja do 20 czerwca 2013 roku.

Tym samym wyrokiem Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej na mocy art. 569 § 2 k.p.k. oraz art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. połączył wymierzone R. P.jednostkowe kary pozbawienia wolności:

- w wymiarze 11 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w B.z dnia 1 lipca 2011 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 56 ust. 1 i 3 oraz z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 65 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od lipca 2009 r. do 31 marca 2010 r., na poczet której zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności skazanego w dniach od 31 marca 2010 r. do 8 lipca 2010 r.;
- w wymiarze 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w B.z dnia 16 września 2011 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 222 § 1 k.k. i art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 1 września 2010 r., w wymiarze 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata

i wymierzył skazanemu karę łączną 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 577 k.p.k. i art. 63 § 1 k.k. na poczet tej kary zaliczono okresy rzeczywistego pozbawienia wolności skazanego R. P.w dniach od 31 marca 2010 r. do 8 lipca 2010 r., w dniu 1 września 2010 r. oraz w dniach od 12 marca 2012 r. do 11 września 2012 r., a także w dniach od 11 września 2012 r. do 4 maja 2013 roku.

Ponadto tym samym wyrokiem łącznym Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej na mocy art. 569 § 2 k.p.k. oraz art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. połączył wymierzone R. P.jednostkowe kary grzywny:

- w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 złotych każda, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w B.z dnia 3 marca 2011 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 2a k.k. popełnione w dniu 4 lutego 2010 r.;
- w wymiarze 300 stawek dziennych po 50 złotych każda, orzeczoną powołanym wyżej wyrokiem Sądu Rejonowego w B.z dnia 1 lipca 2011 r., sygn. akt (...)

i wymierzył skazanemu karę łączną grzywny w wysokości 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 złotych.

W pozostałym zakresie orzekający w przedmiocie wyroku łącznego Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej pozostawił orzeczenia zawarte w przytoczonych wyrokach do odrębnego wykonania, a także na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków.

Apelację wniósł obrońca skazanego zaskarżając wyrok w zakresie rozstrzygnięć o karach łącznych pozbawienia wolności. Obrońca zarzucił rażąco niewspółmierność kary polegającą na:

I. orzeczeniu wobec skazanego w punkcie I wyroku kary łącznej 10 lat pozbawienia wolności na skutek połączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności, na zasadzie częściowej tylko absorpcji, w sytuacji gdy okoliczności wpływające na wymiar kary, a mianowicie właściwości i warunki osobiste skazanego, zwłaszcza postawa podczas odbywania kary pozbawienia wolności, resocjalizacja, krytyczny stosunek do popełnionych przestępstw przemawiają za połączeniem orzeczonych kar jednostkowych przy zastosowaniu pełnej absorpcji;

II. orzeczeniu wobec skazanego w punkcie II wyroku kary łącznej 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności na skutek połączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności na zasadzie kumulacji, w sytuacji gdy okoliczności wpływające na wymiar kary, a mianowicie właściwości i warunki osobiste skazanego, zwłaszcza postawa podczas odbywania kary pozbawienia wolności, resocjalizacja, krytyczny stosunek do popełnionych przestępstw przemawiają za połączeniem orzeczonych kar jednostkowych przy zastosowaniu zasady asperacji.

W oparciu o te zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I poprzez orzeczenie wobec skazanego R. P. kary łącznej 8 lat pozbawienia wolności oraz zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez orzeczenie kary łagodniejszej na zasadzie pełnej absorpcji, ewentualnie – o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Po przeprowadzeniu kontroli odwoławczej konieczne okazało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, aczkolwiek nie z powodów wskazanych przez obrońcę w apelacji.

Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej orzekający w przedmiocie wydania wyroku łącznego w stosunku do skazanego R. P. niedokładnie bowiem ustalił ilość przestępstw pozostających w zbiegu realnym, popełnionych przez skazanego przed dniem 16 grudnia 2004 r., tj. przed datą wydania pierwszego wyroku skazującego, branego pod uwagę w tej sprawie. Z tego względu kara łączna określona w punkcie I zaskarżonego wyroku nie objęła jednej z podlegających łączeniu kar pozbawienia wolności, wymierzonych R. P. za przestępstwo wchodzące w skład pierwszego chronologicznie z rozpatrywanych rzeczywistych zbiegów przestępstw. Dlatego rozstrzygnięcie o pierwszej karze łącznej pozbawienia wolności jako niepełne, a przez to wadliwe, nie może się ostać.

Z danych o karalności R. P. znajdujących się w aktach sprawy wynika, że był on skazany m.in. wyrokiem Sądu Okręgowego w B.z dnia 19 czerwca 2006 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 148 § 2 pkt 4 k.k. na karę 15 lat pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wymierzono tym wyrokiem karę łączną 15 lat pozbawienia wolności z zastrzeżeniem, że warunkowe przedterminowe zwolnienie nie może nastąpić wcześniej, niż po odbyciu 12 lat pozbawienia wolności. Ten wyrok skazujący nie był w ogóle brany pod uwagę przez sąd I instancji wydający wyrok łączny, a to dlatego, że została od niego wywiedziona kasacja, uwzględniona następnie przez Sąd Najwyższy. Po orzeczeniu kasatoryjnym ponownie w sprawie jednostkowej orzekał Sąd Okręgowy w B.i wyrokiem z dnia 28 lutego 2011 r., sygn. akt (...), skazał R. P. za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k., popełnione w dniu 4 maja 2003 r., na karę 8 lat pozbawienia wolności i to orzeczenie skazujące zostało już uwzględnione przez sąd I instancji procedujący w niniejszej sprawie o wydanie wyroku łącznego.

Umknęło jednak uwadze sądu I instancji, co zasygnalizował również prokurator na rozprawie odwoławczej, że wspomniany wyrok kasacyjny Sądu Najwyższego (z dnia 5 marca 2008 r., sygn. IV KK 425/07, LEX nr 531239), jak i sama kasacja, dotyczył wyroku Sądu Okręgowego w B.z dnia 19 czerwca 2006 r., a także zmieniającego go orzeczenia sądu odwoławczego, jedynie w części dotyczącej skazania za czyn z art. 148 § 2 pkt 4 k.k. Oznacza to, że prawomocne pozostało skazanie R. P. wyrokiem Sądu Okręgowego w B.z dnia 19 czerwca 2006 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełnione w okresie

do 4 maja 2003 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Wszystko wskazuje więc na to, iż wymieniona kara 6 miesięcy pozbawienia wolności winna być także objęta węzłem nowo kształtowanej kary łącznej, czego nie uczyniono w zaskarżonym wyroku. Ponieważ włączenie do rozważań o karze łącznej nie uwzględnianego dotąd skazania wymaga całościowego rozpatrzenia wszystkich dyrektyw kształtowania wymiaru kary łącznej, niezbędne jest rozpoznanie sprawy w tym zakresie ponownie przez sąd I instancji.

Wskazana wada orzeczenia sądu I instancji wynikać mogła z nieprawidłowości w postępowaniu. Z protokołu rozprawy prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Bielsku – Białej w dniu 20 czerwca 2013 r. nie wynika bowiem, aby ujawnione zostały akta spraw, w których wydano jednostkowe wyroki skazujące wobec R. P., w tym akta sprawy Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej noszące ostatnio sygnaturę (...). Żadne takie akta nie zostały również przekazane w załączeniu sądowi odwoławczemu. Nie wiadomo zatem, na jakiej podstawie sąd meriti w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał, że ustalenia faktyczne poczynione zostały m.in. na podstawie akt głównych – załącznikowych.

Ponieważ uchybienie to dotyczy także sposobu orzekania przy wymierzaniu drugiej z kar pozbawienia wolności, również w tym zakresie sąd odwoławczy zdecydował o rozstrzygnięciu o charakterze kasatoryjnym. Podobnie rzecz miała się z nie zaskarżonym orzeczeniem o karze łącznej grzywny, przy którym ponadto nie uzasadniono, jakie względy zdecydowały o określeniu wysokości jednej stawki dziennej na poziomie najwyższym z możliwych, w myśl art. 86 § 2 k.k., wobec czego w tej części znalazł swe zastosowanie przepis art. 440 k.p.k., a zaskarżony wyrok łączny został uchylony w całości i całą sprawę przekazano do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bielsku – Białej.

Sąd I instancji przy ponownym orzekaniu dokładnie sprawdzi i w oparciu o ujawnione akta spraw jednostkowych precyzyjnie określi przestępstwa R. P. pozostające w realnym zbiegu oraz wymierzone wyrokami jednostkowymi kary podlegające łączeniu. Następnie stosując wszystkie dyrektywy, które należy uwzględniać przy wymiarze kar łącznych, nie pomijając także okoliczności wskazywanych w apelacji obrońcy, orzeknie w przedmiocie niniejszego postępowania, a swoje stanowisko należycie uzasadni. Poczyni przy tym również ustalenia dotyczące okresów podlegających zaliczeniu na poczet orzekanych kar łącznych pozbawienia wolności, w tym również dokona sprawdzenia czy, i w jakiej części, odbyta została kara 6 miesięcy pozbawienia wolności za wzmiankowane przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a także orzeknie stosownie do przepisu art. 577 k.p.k.

Uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w I instancji celem rozważenia objęcia karą łączną także kary dotychczas nią nie objętej jest przy tym rozstrzygnięciem na korzyść skazanego, gdyż może prowadzić do polepszenia jego sytuacji prawnej. Sąd orzekający ponownie w tej sprawie winien także mieć na względzie zakaz wydania orzeczenia surowszego niż uchylone w odniesieniu do całokształtu sytuacji prawnej skazanego, stosownie do przepisu art. 443 k.p.k.